

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

3260

491.99-8

U-54

2010

2002

ԱՅԲԲԵՆԱՐԱՆ

ՆՈՐ

ԵՒ ԴԻԻՐԻՄԱՅ ՈՃՈՎ

ԹԻՆԴՈՍԻԱ,

ի Տպարանի Խաշիպեան Ռատմեարանի.

1865

91.99-8

2-54

491.99-8

29672-4.4

Ա. 54

ՉԵԿՈՒՑՈՒՄՆ.

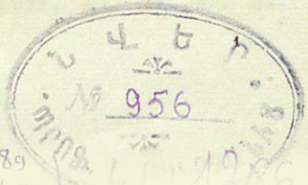
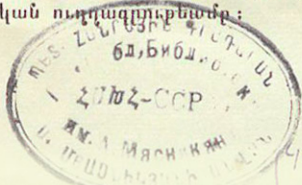

Մինչեւ ցարդ մեր Ազգին մեջն այ քանի մը տեսակ այրբենարաններ ելած կան, բայց աշակերտեալք դեռ այն հեշտութիւնը ստացած չեն այրութենը սովբելու, ինչ որ ստացած են այժմ Եւրոպայի շատ ազգերուն մանկունքը :

Այրբենարանին լաւութենէն գատ մանկավարժներն այ սովբեցունելու օգտակար եւ հեշտ կերպերուն պարտաւոր են հետեւիլ, ինչպէս որ ամեն արհեստաւորք ունին նոյն պարտաւորութիւնը :

Այրբենարաններուն կատարելութեանց եւ անկատարութեանց վրայ քննութիւն անելու հարկադրեալ չեմ. բայց յայտնի է որ մանկունք շատ դժուարաւ կսովբին մեր լեզուին ընթերցմունքը : Թողումք հին ժամանակի այն նախապաշարմունքը որ մինչեւ սաղմոսը ջաւարտեր աշակերտ մի, զիր սովբելու չէին նստեցուներ. որով միայն ընթերցանութիւն սովբելու համար տարիներ կկորսընցունէին : Ուրիշ ազգաց այս մասին բռնած ընթացքն ու մեր վարժարանաց մեջ եղած քանի մը փորձերը յայտնի կցուցանեն բէ աշակերտ մի այսօր սկսեց այրբենարան, այսօր կարնայ զիր այ սկսիլ, ամենեւին ջնայելով լաւ կամ վատ գրելուն : Այս ընթացքին օգուտն այն է որ տղայն ընթերցանութիւնը շուտ կսովբի, սովբածը կանոնաւոր կըլլայ. բութակի պէս քերականի բառերը բերան անելով ջսովբիր, եւ միանգամայն զիրն այ հետը կսովբի բաւական ուղղագրութեամբ :

(5001)

489

29672-4.4

Ուստի այս նոր այբբենարանէն սովրեցրնող մանկավարժը կարող է այս հետեւեալ ընթացքը բռնել :

Գիրերը ճանչցունել սկսած օրէն նախ ինքը կսկսի նոյն գիրերը որչափ որ սովրելու տուած է, սեւ տախտակի վրայ աշակերտաց գրելու ձեւը ցուցընելով խոշորկեկ գրել. ետքը աշակերտներէն ալ պահանջել նոյնը գրելու, միանգամայն ձայները հնչել տալով : Գիրերը այս ընթացքով ճանչցունել տային ետեւ գրելու, գրել տալու եւ սովրեցընելու է ինը բուանշանները եւ զրօն :

Չայնաւոր ու բաղաձայն գիրերն ալ զատ զատ նոյն ընթացքով սովրեցընելու է աշակերտաց. նոյնպէս ամեն դասերն ալ գրելով եւ գրել տալով պէտք է յառաջ տանիլ : Այնպէս ալ թիւերուն համրելը, պարզ թիւերուն գումարը, հանումը, բազմապատկութիւնը եւ բաժանումը, որ իւրաքանչիւր դասերուն մէջ մաս մաս բաժնուած կան : Ասոնց օգուտն ալ այն է որ մինչեւ այբբենարանը աւարտեն, ուղիղ համրել եւ թիւ գրել կարդալն ալ կգիտնան. միանգամայն աւելցընելու եւ պակսեցընելու ալ տեղեկութիւն մը կստանան, որով ուղիղ դատելու սկզբունք մը կըլլայ տղայոց :

Մանկավարժ մը այս ընթացքով անտարակոյս կտեսնէ որ որչափ հեշտութիւն կըլլայ թէ իրեն եւ թէ աշակերտին, եւ որչափ օգտակար աշակերտաց շուտով յառաջ երթալուն : Բաց յայնմանէ՛ գուարճալի ալ լինելով, երբեք ձանձրութիւն չտար նորեկ մանկիկներուն :

ԳՍՍ Ա.

Երեսուն եւ ութը գիրերը .

Բոլորագիր .

ա . բ . գ . դ . ե . զ . է . ը .
թ . ժ . ի . լ . խ . ծ . կ . Տ .
Ճ . զ . ճ . մ . յ . ն . շ . ո .
չ . պ . ջ . ու . ս . վ . տ . ր .
ց . լ . փ . զ . օ . Ֆ :

ա . ժ . ճ . ու . — բ . ի . մ . ս . — գ . լ . յ . վ .
դ . խ . ն . տ . — ե . ծ . շ . ր . — զ . կ . ո . ց .
է . Տ . չ . լ . — ը . ճ . պ . փ . — թ . զ . ջ . զ .
եւ օ եւ Ֆ :

Ինը քուակշակերը եւ զրոն .

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 0.

ԳՍՍ Բ.

Շղագիր .

ա . բ . գ . դ . ե . զ . է . ը . թ . ժ .
 ի . յ . իւ . ծ . կ . հ . ճ . ղ . ճ . Վ .
 յ . ն . շ . ո . չ . պ . ջ . ո . ս . վ .
 Տ . ր . ց . ռ . փ . ք . օ . Ք :

Եօրը ձայնաւոր գիրերը .

ա . ե . է . ը . ի . ո . օ .

Երեսուն եւ վեց բաղաձայն գիրերը .

բ . գ . դ . զ . թ . ժ . լ . իւ . ծ .
 կ . հ . ճ . ղ . ճ . Վ . յ . ն . շ .
 չ . պ . ջ . ո . ս . վ . տ . ր . ց .
 լ . փ . ք . Ք .

Չայնաւոր եւ Բաղաձայն իւսուն .

ժ . ք . տ . ղ . ի . փ . բ . ճ . լ .
 լ . գ . հ . իւ . ց . դ . կ . ճ . ր .

է . ծ . ջ . տ . մ . լ . պ . հ . թ .
չ . շ . է . ֆ . օ . թ . դ . ո . ո .
ը . ո .

Հարանիք .

10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80,
90, 100, 200, 300, 400, 500,
600, 700, 800, 900.

ԴՍՍ Գ.

Բաղաձայնի գիրերը ձայնաւորներուն հետ
կապելը .

աբ . ագ . ադ . աղ . աթ . աժ . ալ .
ախ . աժ . ակ . ահ . աճ . աղ . աճ .
ամ . այ . ահ . աշ . աչ . ապ . աջ .
առ . աս . ալ . ատ . ար . աց . աւ .
աի . աք . աֆ .

բա . գա . դա . զա . թա . ժա . լա .
խա . ծա . կա . հա . ճա . ղա . ճա .
մա . յա . նա . շա . ջա . պա . ջա .
ռա . սա . վա . տա . ըա . ցա . լա .
փա . քա . ֆա :

ՀԱՄՐԱՆՔ .

11-էն մինչեւ 50 .

ԴԱՍ Դ .

եբ . եգ . եդ . եզ . եթ . եժ . ել .
եխ . եծ . եկ . եհ . եձ . եղ . եճ .
եմ . եյ . են . եշ . եչ . եպ . եջ .
եռ . ես . եվ . ետ . եր . եց . եւ .
եփ . եք . եֆ :

բե . գե . դե . զե . թե . ժե . լե .
խե . ծե . կե . հե . ճե . ղե . ճե .
մե . յե . նե . շե . ջե . պե . ջե .
ռե . սե . վե . տե . ըե . ցե . լե .
փե . քե . ֆե :

ՀԱՄՐԱՆՔ .

51-էն մինչեւ 100 .

ԴԱՍ Ե.

Էբ . Էգ . Էդ . Էզ . Էթ . Էժ . Էլ .
Էխ . Էծ . Էկ . Էհ . Էձ . Էղ . Էճ .
Էմ . Էյ . Էն . Էշ . Էչ . Էպ . Էջ .
Էռ . Էս . Էվ . Էտ . Էր . Էց . Էւ .
Էփ . Էբ . Էֆ :

ըէ . դէ . ղէ . ղէ . թէ . ժէ . լէ .
խէ . ծէ . կէ . հէ . ձէ . ղէ . ճէ .
մէ . յէ . նէ . շէ . չէ . պէ . ջէ .
ւէ . սէ . վէ . տէ . ըէ . ցէ . լէ .
փէ . բէ . ֆէ :

ՀԱՄԱՐԱՆՔ .

101-էն մինչեւ 130 .

ԴԱՍ Զ.

ըբ . ըգ . ըդ . ըզ . ըթ . ըժ . ըլ .
ըխ . ըծ . ըկ . ըհ . ըձ . ըղ . ըճ .
ըմ . ըյ . ըն . ըշ . ըչ . ըպ . ըջ .
ըռ . ըս . ըվ . ըտ . ըր . ըց . ըւ .
ըփ . ըբ . ըֆ :

բը . գը . դը . զը . թը . ժը . լը .
 խը . ժը . կը . հը . ճը . զը . ճը .
 ժը . յը . նը . շը . չը . պը . ջը .
 ոը . սը . վը . աը . ըը . ցը . էը .
 փը . քը . ֆը :

ՀԱՄՐԱՆՔ .

131-էն մինչեւ 160 .

ԴԱՍ Է .

իբ . իգ . իդ . իզ . իթ . իժ . իլ .
 իխ . իծ . իկ . իհ . իճ . իզ . իճ .
 իմ . իյ . ին . իշ . իչ . իպ . իջ .
 իռ . իս . իվ . իա . իբ . ից . իւ .
 իփ . իք . իֆ :

բի . գի . դի . զի . թի . ժի . լի .
 խի . ծի . կի . հի . ճի . զի . ճի .
 ժի . յի . նի . շի . չի . պի . ջի .
 ոի . սի . վի . աի . ըի . ցի . էի .
 փի : քի . ֆի :

ՀԱՄՐԱՆՔ .

161-էն մինչեւ 200 .

ԴԱՍ Ա.

որ . ող . ող . ող . ոթ . ոժ . ոլ .
ոխ . ոծ . ոկ . ոհ . ոձ . ող . ոճ .
ով . ոյ . ոն . ոշ . ոչ . ոպ . ոջ .
ու . ոս . ոլ . ոտ . որ . ոց . ու .
ովի . որ . ոֆ :

ըո . զո . զո . զո . թո . ժո . լո .
խո . ծո . կո . հո . ձո . ղո . ճո .
մո . յո . նո . շո . չո . պո . ջո .
ւո . սո . վո . տո . բո . ցո . ւո .
վի . քո . ֆո :

ՀԱՄԱՐԱՆՔ .

201-էն մինչեւ 230 .

ԴԱՍ Թ.

օբ . օղ . օղ . օղ . օթ . օժ . օլ .
օխ . օծ . օկ . օհ . օձ . օղ . օճ .
օվ . օյ . օն . օշ . օչ . օպ . օջ .
օու . օս . օլ . օտ . օր . օց . օւ .
օվի . օբ . օֆ :

բօ . գօ . դօ . ղօ . թօ . ժօ . լօ .
խօ . ծօ . կօ . չօ . ձօ . ղօ . ճօ .
մօ . յօ . նօ . շօ . չօ . պօ . ջօ .
ւօ . սօ . վօ . տօ . ըօ . ցօ . լօ .
փօ . քօ . ֆօ :

ՀԱՄՐԱՆՔ .

231-էն մինչեւ 260 .

ԴԱՍ Ժ .

Խ ա ռ ն .

բա . ղէ . ռո . խի . սօ . քը . ցա .
ծի . շո . քէ . լօ . ղե . դա . շի .
ճէ . կո . վը . դօ . ըա . ֆի . ժէ .
ցի . ղե . պո . հէ . նա . մե . ձի .
սէ . լէ . թա :

ոբ . աղ . էհ . օղ . եղ . իճ . էմ .
ոճ . իժ . աս . ըխ . ետ . էգ . ով .
իփ . էղ . ած . օֆ . եկ . ոթ . ըբ .
էյ . օպ . ալ . իս . ըն . եռ . օր .
էջ . աչ . իջ :

ՀԱՄՐԱՆՔ .

261-էն մինչեւ 300 .

ԴԱՍ ԺԱ.

Գլխաստք .

Ա . Բ . Գ . Դ . Ե . Զ . Է .
Ը . Թ . Ժ . Ի . Լ . Խ . Ծ .
Կ . Հ . Ձ . Ղ . Ճ . Մ . Յ .
Ն . Շ . Ո . Չ . Պ . Ջ . Ռ .
Ս . Վ . Տ . Ր . Յ . Ի . Փ .
Ք . Օ . Ֆ .

Երկու կողմը բաղաձայն, մէջ տեղը մէկ
ձայնաւոր ունեցող բառեր .

Բեռ . Գին . Դէտ . Զատ . Թիւ . Ժիր .
Խաչ . Ծեր . Կաթ . Հաց . Զեղ . Ղեկ .
Ճառ . Մօտ . Յար . Նիշ . Շատ . Զար .
Պար . Զոկ . Ռահ . Սէր . Վատ . Տէր .
Րախ . Յօղ . Փոս . Քար . Բիծ . Հաւ .

ՀՍՄՐԱՆՔ .

301-էն մինչեւ 330 .

ԴԱՍ ԺԲ.

Գշիսասաները իսանն Վիսախանիկ Վեկ ճայ-
նաւորներով թաներ .

Հող .	Շեկ .	Թիզ .	Վախ .	Բիծ .	Նախ .
Չոր .	Ծով .	Սեր .	Կող .	Գեր .	Ժամ .
Փող .	Խոր .	Ձեռ .	Դատ .	Հող .	Ռազ .
Միս .	Ձեռ .	Վիհ .	Ճոխ .	Փող .	Ղեկ .
Ցեց .	Քող .	Ջիզ .	Վեհ .	Գեռ .	Սաղ .
Կիթ .	Բան .	Տառ .	Ծեծ .	Նոր .	Ցած .

ՀԱՄՐԱՆԲ.

331-էն Վիկյէռ 360 .

ԴԱՍ ԺԳ.

Երկու գրով կասրուած ճայնաւորներ .

ու . իւ . եա . ոյ . այ .

Երկու գրով կասրուած ճայնաւորով Վիսախանիկ
թաներ .

Շուհ .	Տուհ .	Նուշ .	Սուղ .	Թուղ .
Խուց .	Գուբ .	Չուբ .	Հուբ .	Խուլ .

Զուր . Սուր . Շուտ . Ծուծ . Կուլ .
 Հիւթ . Գիւտ . Զիւն . Միւս . Սիւն .
 Խիւս . Նիւթ . Հիւս . Բիւր . Տիւն .
 Լեարդ . Սեաւ . Ղեակ . Սեամ . Կեան .
 Գոյն . Բոյս . Ծոյլ . Քոյր . Յոյս .
 Դոյն . Լոյս . Մոյծ . Կոյր . Նոյն .
 Բայց . Կայթ . Ծայր . Կայծ . Հայր .
 Այդ . Խայծ . Զայն . Ճայթ . Սայլ .

ՀԱՄՐԱՆՔ .

361-էն մինչեւ 400 .

ԴԱՍ ԺԳ .

ւ սառը բառին վերջը գալով վերի ձայն
 կհանէ թէ որ իրմէն շառաջ եղած ձայ-
 նաւորը ո ջրայ .

Նաւ . Ցաւ . Կաւ . Հաւ . Լաւ .
 Քաւ . Սեաւ . Դաւ . Բաւ . Խաւ .
 Չեւ . Դեւ . Քեւ . Չեւ . Թեւ .
 Թիւ . Տիւ . Իւ . Ճիւ . Նաւ .
 Քիւ . Ցաւ . Թիւ . Կաւ . Չեւ .
 Իւ . Չեւ . Քաւ . Տիւ . Սեաւ .
 Դեւ . Խաւ . Ճիւ . Թեւ . Դաւ .

ՀԱՄՐԱՆՔ .

401-էն մինչեւ 430 .

ԴԱՍ ԺԵ .

Միասնակ քառիւն վերջը երկու քաղաճայնի
քովէ քով եկած .

Ամպ .	Սանձ .	Բաղդ .	Սխտ .	Խիղճ .
Բերդ .	Տիղմ .	Գանձ .	Բանտ .	Շուկչ .
Խուկ .	Դեղձ .	Ջեղջ .	Թուղթ .	Ճանճ .
Սերտ .	Լերկ .	Սուրբ .	Լեարդ .	Վարձ .
Բաղց .	Ջինջ .	Բիրտ .	Խեղճ .	Շեղջ .
Տուղտ .	Գինձ .	Լանջ .	Վերջ .	Վարձ .
Մաղձ .	Պիղծ .	Փառք .	Բորք .	Բարձ .

ՀԱՄՐԱՆՔ .

431-էն մինչեւ 460 .

ԴԱՍ ԺԶ .

Միասնակ քառերէ ձեւացած կարճ խօսքեր .

Հաց շատ կայ հոս .	Նա լաւ մարդ է .
Դուն եկ այս տեղ .	Ջուր բեր ինձ դուն .
Նա խիտ չար է .	Ինչ չոր փայտ է .

Հոս հաց շատ կայ . Խեղճ մարդ է այն .
Սեաւ թուղթ է այդ . նախ դուն շունչ առ .
Ծեր կին մարդ է . Այն իմ քոյրս է .
Ինչ վատ շուն է . Եկ դու ինձ մօտ .
Այդ թուղն ինձ տուր . Շատ լաւ դեղձ է .
Խոր փոս կայ հոն . Ինչ մեծ նաւ է .
Շատ լոյս տուն է . Սուր դուր է այդ .

ՀԱՄՐԱՆՔ .

461-էն մինչեւ 500 .

ԳԱՍ ԺԷ .

Բազմալիանկ բաւերը կապերու աւեւն , միշտ
ճայնաւորը առջի վանկին պիտի առնուի .
եւ բաղաճայնը ետի վանկին պիտի բողբոխի .

Գե-րի . Ծա-րա-ւի . Ար-գա-րա-սէր .
Քա-ղաք . Ճա-ռա-գայթ . Ե-կե-ղե-ցի .
Ծա-ղիկ . Քա-ռա-թեւ . Ա-ռա-քի-նի .
Գի-նի . Ժա-մա-ցոյց . Սե-ղա-նա-ւոր .
Սա-փոր . Ա-գա-րակ . Քա-ղա-քա-վար .
Մա-քուր . Բա-ժա-նորդ . Ա-թա-նա-գի-նէ .
Գա-րուն . Մե-ծա-բանք . Յա-ւի-տե-նից .

Տե-րեւ . Ծա-րա-ւի . Քե-րա-կան .
Կա-նաչ . Ժա-մա-նակ . Ա-մե-նա-բա-րի .
Խա-ւար . Ա-րու-սեակ . Ա-տե-նա-պետ .

ՀԱՄՐԱՆՔ .

501-էն մինչեւ 550 .

ԴԱՍ ԺԸ .

Վանկերը չքաժնուած խառն .

Խարազան . Ծաղրելի . Երկինք .
Վաղիւ . Պաշարան . Աներեւոյթ .
Սիրամարդ . Գեղանկար . Փառաւոր .
Դիւանապետ . Բաժակ . Դատաւոր .
Գազան . Կառավար . Խաւարասէր .
Պարիսպ . Բարկուժիւն . Լուսաւոր .
Սիրելի . Պտուղ . Ոսկեզօծ .
Ծիրանաւոր . Ծառատունկ . Բարերար .
Բանակ . Աղաչանք . Փախուստ .
Սխրալի . Վազան . Սեղան .

ՀԱՄՐԱՆՔ .

551-էն մինչեւ 560 .

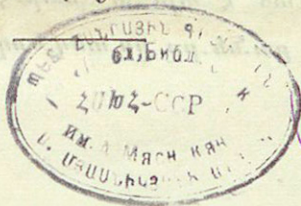
ԴԱՍ ԺԹ.

Բազմալիանկ բառերը կապելու առեւն, երբ
բառին մեջը երկու բաղաձայն բովեքով
սեւեւեւք, մէկը առջի վանկին առնելու է
եւ միւսը վերջի վանկին թողու է.

- Պար-տէզ. Վար-դա-գեղ. Բազ-դա-խն-դիր.
- Գառ-նիկ. Պար-տիզ-պան. Պա-րս-պա-պատ.
- Սր-բիչ. Սր-բա-զան. Ծն-րա-դրու-թիւն.
- Վեր-մակ. Ձեռ-նա-սուն. Երկ-նա-կեն-ցաղ.
- Աղ-բիւր. Խզ-ճա-հար. Ար-դա-րա-սէր.
- Ձար-մանք. Բան-տա-պետ. Ձազ-րա-տե-սիլ.
- Ծած-կոյթ. Ախ-տա-մուլ. Սր-բա-գոր-ծել.
- Խոր-հուրդ. Բազ-մա-կան. Կեն-ցա-ղա-վար.
- Դար-բին. Թզ-թա-տար. Եղ-ջե-րա-ւոր.
- Պատ-կեր. Դամ-բա-րան. Ե-պիս-կո-պոս.

ՀԱՄՐԱՆՔ.

561-էն մինչեւ 600.

88-59821 (115011)

ԴԱՍ Ի.

Վանկերը չբաժնուած իստնն .

Խառնուրդ . Խնկենի . Սաղարթաւեղ .
Շրթուք . Զազրալի . Սանդարամետ .
Մանկիկ . Բանտարգել . Եօթնաստեղեան .
Եղջիւր . Զրարբի . Քաղցրաբարոյ .
Խնճոյք . Քաղցրալուր . Ռամկապետութիւն
Գմբէթ . Դռնապան . Քանքարաթագոյց .
Վարձկան . Տղմալից . Երկնաքաղաքացի .
Տղմուտ . Սրտառուչ . Սարսափելի .
Տղրուկ . Անվախճան . Խորհրդատու .
Բռնի . Եղջերու . Բաղդաւորութիւն .

ՀԱՄՐԱՆՔ .

601-էն մինչեւ 650 .

ԴԱՍ ԻԱ.

Միասնակ եւ բազմասնակ բառերով իստնն
խօսքեր .

Աստուած է այս աշխարհս եւ մէջի ե-
ղած բաները ըստեղծող :

Աղ-ջիկ տը-ղան պար-տա-ւոր է մօ-րը օգ-
նա-կան լի-նել:

Ես ա-մէն ա-ռա-ւօտ եւ ե-րե-կոյ ա-ղօթք
կա-նեմ:

Իմ քու-րե-րս զիս շատ կը-սի-րեն:

Կի-րա-կի օ-րե-րը հայ-րս զիս ե-կե-ղեցի կը-
տա-նի:

Ա-յ-սօր անձ-րե-ւոտ է, Բայց վա-ղը նայ-իմք:

Երբ ճանչ-ւոր մի տես-նեմ զուար-թե-րես
կը-բա-րե-ւեմ:

Այ-սօր ինչ քաղ-ցր ե-ղա-նակ է :

Մայ-րս պարզ ե-ղա-նակ-նե-րուն կը-թո-ղու-
որ ճանչ-ւոր տը-ղոց հետ բաց տեղ խա-
ղանք :

ՀԱՄՐԱՆՔ .

651-էն մինչեւ 700 .

ԴԱՍ ԻՔ .

Վասկերը չբաժնուած խօսքեր .

Աստուած է մեզ ստեղծողը եւ պահպանողը .
եւ ընկերացս հետ խաղացած ժամանակ ոչ
կկանչվուտեմ եւ ոչ ալ բերնէս անվայել
խօսք կհանեմ .

Գարնան ծառերը կծաղկին եւ թըռչուննե-
րը շատ անոյշ կերգեն .

Ես խրատ լսելը շատ աւելի կսիրեմ որ բան
սովրիմ .

Սաստիկ քամիի ժամանակ ծովը աւելի կը-
կատաղի .

Մաքրասէր տղան իւր հագուստէն յայտնի
կըլլայ .

Լաւ տղան Աստուծոյ պատուիրանները կպահէ, եւ իւր ծնողացը հնազանդ կլինի :

Աղքատ մարդ մի որ տեսնեմ, շատ կխղճամ վրան .

Գէշ տղայ է երբ պակասաւոր մարդու վրայ կխնդայ .

Աշնան ժամանակ շատ մարդիկ իրենց այգին կերթան խաղող կտրելու .

ես վարժատուն չեկած, Հայր մերը մօրմէս սովրած էի :

ՀԱՄԲԱՆՔ .

701-էն մինչեւ 750 .

ԴԱՍ ԻԳ.

Քսանի վր սառաջքը երե երկու բաղաձայնի
զճնուի եւ վերջինը ըլլայ ռէ սոջեւի ձայն-
նաւորին հետ կապելու է, երկուքը մէկտեղ
հնչելով .

բրա . գրե . դրե . զրի . թրո . ժրօ . լրա .
խրէ . ծրա . կրի . հրո . ճրօ . ղրա . քրի .
նրէ . զրի . պրո . ջրօ . սրա . վրի . տրե .
ցրի . ճրօ . ֆրա . մրէ . շրո . փրօ . ֆրա .

Քրիս-տոս . Տրի-տուր . Ջրա-բաշխ .
Բրա-բի-ոն . Լրա-բեր . Ջրի-ա-տուր .
Գրա-սե-ղան . Խրա-խոյս . Սրա-խող-խող .
Դրա-զարդ . Վրի-ժա-ռու . Գրի-գոր .

ՀԱՄՐԱՆՔ .

751-էն մինչեւ 800 .

ԴԱՍ ԻԳ.

Վիւն սառը ինչպէս որ բաւերուն վերջը
զճնուէր նուրբ վեպի ձայն կհանէր, այնպէս

այ բազմաթիւնի բառերուն վեցի վանկերուն
առջի գիրը եղած ժամանակ նուրբ վեպի
ձայն կհանէ .

Նա-ւա-սարգ .	Սա-ղա-ւարտ .
Շնոր-հա-ւոր .	Խո-նա-ւու-թիւն .
Քա-ւու-թիւն .	Ա-նուա-ւոր .
Ա-նուա-նի .	Հով-ուա-պետ .
Անե-րե-ւոյթ .	Ա-լե-ւոր .
Վա-ւե-րա-կան .	Դի-ւա-հար .

իգ եւ իդ դասերուն բառերը վանկ չբաժ-
նուած .

Քրիստոս .	Քաւու-թիւն .	Ժրաջան .
Նաւարար .	Դրազարգ .	Սաղաւարտ .
Բրաբիոն .	Անուանի .	Տրիտուր .
Դրասեղան .	Անե-րեւոյթ .	Լրաբեր .
Հովուապետ .	Ալեւոր .	Շնորհաւոր .
Խրախոյս .	Սաւառնաթեւ .	Վրիժաուու .
Վաւերական .	Ջրաբաշխ .	Անվաւեր .

ՅԵԼԵՈՎՅԻՆ . Սրախողխող . Չրիատուր .

Դիւահար . Խաւարասէր . Անուաւոր .

ՀԱՄՐԱՆՔ .

801-էն մինչեւ 900 .

ԴԱՍ ԻԵ .

Բառի մը վերջը երբ այ եւ ոյ գտնուի , յիիև
ձայնը չեղեր ամենեւիև . քսց ի միաշունկ
քանի մի այ վերջացած քառերէ .

Նոյ .

Գա-րուհ .

Հա-ճոյ .

Դշ-խոյ .

Հայկ-աղ-նեայ .

Վահ-եայ .

Իւ-րոյ .

Խն-դայ .

Բա-րե-բա-րոյ .

Խա-բե-բայ .

Մե-ծա-րոյ .

Գո-նեայ .

Դուզ-նա-քեայ .

Ե-րե-կոյ .

Ե-սայ-եայ .

Պի-տոյ .

Ծաղ-կեայ .

Ե-կե-ղե-ցւոյ .

Բառի մը առաջքը երկու քաղաձայն ուր
գտնուի , եւ այն քաղաձայններուն առջիկը

ս կամ զ յէ, առջինը սովորաբար գրաս
վանկ կրղայ առջեւը դնելով ը:

Ք-նար .	Շ-նորհ .	Բ-ժիշկ .
Տ-դեղ .	Գ-բաւ .	Տ-գէտ .
Ն-շե-նի .	Վ-տա-րան-դի .	Կ-ցորդ .

ՀԱՄՐԱՆՔ .

900-էն մինչեւ 1000 .

ԴԱՍ ԻԶ .

Բառի մը ծայրը կամ մէջը երեք բաղա-
ձայն մէկ տեղ որ գտնուին, շատ սուգամ
առջի երկուքը գրաս վանկ կրղան .

Կշ-ուորդ .	Ճնճ-ղուկ .	Գլ-խա-նոց .
Ան-ջր-դի .	Կն-քա-հայր .	Կո-րս-տեան .
Խն-դիր .	Օ-րէ-նս-գէտ .	Մշ-տա-դա-լար .
Չն-չին .	Նու-նա-ձեւ .	Եր-կր-պա-գու .
Դ-ժն-դակ .	Հ-նա-ղանդ .	Գլ-խա-պարտ .

Բառերուն մէջ տեղը երեք բաղաձայն մէկ-
տեղ որ գայ, սովորաբար երկուքը առջի

վանկին ձայնաւորին հետ կկապուին, եւ
մէկը վերջինին հետ .

Խոստ-մուկք .

Դ-ղրղ-մուկք .

Գեղջ-կա-կան .

Ի-մաստ-նոյ .

Կրկ-նա-կի .

Խոր-հր-դա-կան .

ԳՈՒՄԱՐ .

$$3 + 4 + 7 + 2 + 5 = 21 : 6 + 7 + 4 + 8 + 5 = 30 .$$

ԴԱՍ ԻԷ .

Իե եւ իզ դասերուն բառերը վանկ յբաժ-
նուած .

Դշխոյ .

Խոստմուկք .

Չնչին .

Սնուկ .

Խաբեբայ .

Քաղցրութիւն .

Կշուորդ .

Ստեղծիչ .

Հայկազնեայ .

Սիրոյ .

Մշտադալար .

Տգէտ .

Գրաւ .

Պիտոյ .

Գլխապարտ .

Անջրդի .

Ստգիւտ .

Խնդայ .

Սքանչելի .

Ճնճղուկ .

Գեղջկական .

Մեծարոյ .

Շնորհք .

Կնքահայր .

Տգեղ .

Օրէնսգէտ .

Իմաստնոյ .

Նշենի .

Նունաձեւ .

Դղրղմուկք .

Սնոտի .	Դժնդակ .	Քաղցրաւենի .
Զգեստ .	Գլխանոց .	Սգաւոր .
Բերկրալիբ .	Սպիտակ .	Կորստեան .
Վտարանդի .	Երկրպագու .	Կցորդ .
Կրկնակի .	Բարեմատոյց .	Զգաստ .

ՀԱՆՈՒՄ .

4—3=1 : 5—3=2 : 6—3=3 : 7—3=4 :

ԴԱՍ ԻԸ .

Իմ հայ-րս մայ-րս զիս միշտ կը-խ-րա-տեն :
Ամառ-ուան տա-քը պար-տէ-զ-նե-րուն պը-
տուզ-նե-րը կը-հա-սուն-ցը-նէ :
Վար-ժա-տան ըն-կե-րը մար-դուս եղ-բօր
պէս է :
Ըն-կե-րաց մէջ ա-տե-լու-թիւ-նը շատ գէշ
բան է :
Ծաղ-կանց մէջ վարդն ու մե-խա-կը աւե-
լի կ-սի-րեմ :
Իմ մայ-րս միշտ ին-ճի կա-սէ թէ աղ-ջը-
կան մի թան-կա-գին օ-ժի-տը իւր պար-
կեշ-տու-թիւնն է :

Ինչ-պէս որ մանչ տ-ղան, այն-պէս ալ
աղ-ջիկ տ-ղան պար-տա-ւոր է ուս-մամբ
կր-թուիլ :

Ես իմ ազ-գս շատ ա-ւե-լի կ-սի-րեմ :

Ա-մէն տ-ղայ մե-ծի պէս պարտք ու-նի վ-նաս
գա-լու բա-նե-րէն իւր ան-ձը պահ-պա-նել :
Քրիս-տոս մա-նր տ-ղոց շատ ա-ւե-լի կը-
սի-րէր :

Զ-գիտ-ցա-ծս միշտ կ-հար-ցու-նեմ որ սով-
րիմ :

Սուտ խօսիւլը թէ աղջիկ եւ թէ մանչ
տղի շատ վնասակար է :

Ես վարժատան մէջ լաւ եւ աշխատասէր
ընկերներու կհետեւիմ :

Ուր էր թէ ծնողքս զիս ամէն հարկաւոր
ուսմանց հետեւցընէր :

Ես եթէ ողջ մնամ ու մեծնամ, վարժա-
րանի շատ հոգ պիտի տանիմ :

Բազմապատկումն .

$$2 \times 2 = 4 : 2 \times 3 = 6 : 2 \times 4 = 8 : 2 \times 5 = 10 :$$

$$2 \times 6 = 12 :$$

ԴԱՍ ԻԹ.

Ես աղօթքիս մէջ ինծի շնորհք եւ ծնողացս
առողջութիւն եւ յաջողութիւն կխնդրեմ :

Այսօր առաւօտուն եղանակը շատ լաւ էր .
բայց վերջը փոխուեցաւ :

Ինչո՞ւ դուն այդպէս տխուր կերեւիս ինձ
այս օրերս :

Երեկոյին հայրս շատ ուրախացաւ երբ
այբբենարանիս մէջի խօսքերը իրեն բե-
րանք ասացի :

Ես մէկու մը հետ խօսելու որ ըլլամ, բե-
րանը մտնելով, դրդելով քաշքշելով չեմ
խօսիր .

Դիպուածսլ մէկուն որ դպչիմ, իսկոյն նե-
րում կխնդրեմ իրմէն :

Ինչո՞ւ համար ամէն օր արեւը կերեւայ
եւ լուսինը ամէն գիշեր չերեւար . ես այս
բանը կուզեմ որ ժամանակին սովրիմ :

Ամէն ժամանակ աղքատին օգնելու է :

Շրջանակ խաղալը ամէն խաղէն աւելի կսիրեմ .

Մէկը ինծի պատահամբ գպչելու որ ըլլայ, ես ամենեւին չեմ նեղանար, այլ իսկոյն կյայտնեմ թէ ես բան մը չղգացի, ոչինչ է այն :

Ես գիտեմ որ մէկ օրը քսանեւջորս ժամ է, եւ մէկ ժամը վաթսուն վայրկեան է :

Մէկ շաբաթը եօթը օր է . Երկուշաբթի . Երեքշաբթի . Չորեքշաբթի . Հինգշաբթի . Ուրբաթ . Շաբաթ . Կիրակի :

Գիտեմ նաեւ որ մէկ ամիսը երեսուն օր է, եւ մէկ տարին տասներկու ամիս :

Ես ամիսներուն անունն ալ գիտեմ . Յունուար . Փետրուար . Մարտ . Ապրիլ . Մայիս . Յունիս . Յուլիս . Օգոստոս . Սեպտեմբեր . Հոկտեմբեր . Նոյեմբեր . Դեկտեմբեր :

Ընթերցարանիս մէջ ես ուրիշ շատ նոր բաներ ալ պիտի սովորիմ կարգալով եւ կար-

դացած իս միտքը հասկերնալով : Այս ինչ մեծ
ուրախութիւն է իմ սրտիս մէջ . եւ ինչ-
պէս ես այն գիրքը սիրով պիտի կարդամ :

Բաժանում .

4: 2=2 . 6: 2=3: 8: 2=4: 10: 2=5: 6: 3=2 :

502

Գինն է **15** քուիեկ արծաթ.

2013

3260

« Ազգային գրադարան

NL0060887

